Tadqiqot jarayonida sohaviy leksikani loyiha ishlari, keys-stadi (case-study) hamda kasbiy diskursni modellashtirish metodlari orqali o‘qitish talabalar tomonidan terminologik birliklarning semantik va funksional jihatlarini chuqur o‘zlashtirish imkonini berdi. Natijada ta’lim oluvchilar passiv axborot qabul qiluvchi subyektdan bilim hosil qilish jarayonining faol ishtirokchisiga aylandi.

Geografiya talabalarining nutq kompetensiyasini oshirishda kommunikativ yondashuv va interfaol metodlar (Case-study, Role-play) asosiy o'rin tutadi [4]. Zamonaviy metodika talabaning kasbiy faoliyatida tilni instrumental vosita sifatida qo'llashiga qaratilmog‘i lozim [2].

• Case-study. Muayyan hududning ekologik muammosini ingliz tilida tahlil qilish va yechim taklif etish.

• Role-play. “Xalqaro ekologik sammit” yoki “Sayyohlik agentligi” kabi rolli o‘yinlar.

• Digital Mapping. Google Earth kabi dasturlardan foydalangan holda ingliz tilida prezentatsiyalar tayyorlash.

Tahlil va natijalar. Olingan natijalar nofilologik ta’lim yo‘nalishlarida ingliz tili o‘qitish strategiyasini tubdan isloh qilish hamda o‘quv dasturlarini bevosita mutaxassislik ehtiyojlari bilan integratsiyalash zaruriyatini dalillaydi. Kasbiy terminologiyani o‘zlashtirishda differensial va kompetensiyaviy yondashuvlarning tatbiq etilishi ta’lim samaradorligini kafolatlovchi muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Tadqiqotning istiqbolli bosqichlari sifatida kasbiy leksika o‘qitishning differensial modellarini yaratish, terminologik minimumlarni shakllantirish va leksik kompetensiyani baholash indikatorlarini tizimlashtirish belgilandi. Shu bilan birga, raqamli platformalarda kasbiy til o‘rgatishning metodologik asoslarini empirik tahlillar orqali kengaytirish nazarda tutiladi.

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytganda, geografiya yo‘nalishi talabalarining til kompetensiyasini rivojlantirish uchun ta’lim jarayonini to‘liq kasbiy yo‘naltirilgan (professional-oriented) asosga o‘tkazish zarur. Muammolarni bartaraf etish uchun:

1. O‘quv materiallarini geografiya sohasidagi eng so‘nggi ilmiy yangiliklar bilan boyitish.
2. Talabalarning mustaqil ishlarini loyiha asosida tashkil etish (Project-based learning).
3. Fanlararo bog‘liqlikni (geografiya + ingliz tili) kuchaytirish lozim.

Bu yondashuv talabalarning nafaqat til bilish darajasini oshiradi, balki ularning xalqaro mehnat bozorida raqobatbardosh mutaxassis bo‘lib yetishishini ta’minlaydi. O‘qitish jarayonida raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlarning uyg‘unlashuvi talabalarda mustaqil bilim olish ko‘nikmalarini rivojlantirish va sohaviy leksikani mnemonik jihatdan mustahkamlashda yuqori ko‘rsatkichlarni qayd etdi. Xususan, muammoli ta’lim texnologiyalari terminologik bazani amaliy kasbiy vaziyatlar bilan bog‘lashda muhim metodologik ahamiyat kasb etdi. Bu esa, o‘z navbatida, nofilologik ta’lim yo‘nalishlarida kasbiy-kommunikativ tayyorgarlik darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

(1). Hutchinson T., Waters, A. (1987). English for Specific Purposes. A learning-centred approach. Cambridge University Press.

(2). Dudley-Evans T., St John M.J. (1998). Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach. Cambridge University Press.

(3). Hymes D.H. (1972). On Communicative Competence. Penguin Books.

(4). Jalolov J. (2012). Chet til o‘qitish metodikasi. “O‘qituvchi” nashriyoti.

(5). Coyle D., Hood P., Marsh D. (2010). CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press.

(6). Umuxonov N.B. (2026). Nofilologik ta’lim yo‘nalishi talabalariga ingliz tilida sohaviy leksikani o‘rgatish metodikasi. Advances in Science and Education, volume 02.

Mnajov Raxat Kuanishbaevich (Qoraqalpoq davlat universiteti 1-bosqich tayanch doktoranti)

QUIZLET ILOVASI ASOSIDA TEXNIK LEKSIKANI O‘ZLASHTIRISH JARAYONINING PEDAGOGIK TAHLILI

Annotatsiya. *Zamonaviy texnologiyalar, xususan mobil qurilmalar ta’lim jarayoniga yangi yondashuvlarni olib kirdi. Bugungi kunda chet tillarni o‘rganishda mobil ilovalar keng qo‘llanilmoqda va ularning aksariyati leksikani o‘zlashtirishga qaratilgan. Ushbu tadqiqotda ingliz tilidagi texnik terminlarni o‘rganish samaradorligini aniqlash maqsadida Quizlet ilovasi tanlab olindi. Ilova foydalanuvchilarga so‘zlarni rasm, tarjima va talaffuz bilan birgalikda o‘rganish imkonini beradi hamda turli interaktiv rejimlarni taklif etadi. Tadqiqot davomida so‘zlarni yodlashning an’anaviy va raqamli usullari taqqoslandi. Natijalar*

shuni ko'rsatdiki, mobil ilovalar yordamida o'rganish samaraliroq bo'lib, talabalar bilim darajasidan qat'iy nazar yuqori natijalarga erishgan.

Kalit so'zlar: *elektron ilovalar, mobil ta'lim, texnik ingliz tili, leksik kompetensiya, portativ qurilmalar, interaktiv o'qitish, raqamli ta'lim, Quizlet platformasi, xorijiy til o'qitish metodikasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari.*

Мнажов Рахат Куанышбаевич (Базовый докторант 1-го курса Каракалпакского государственного университета)

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРОЦЕССА ОСВОЕНИЯ ТЕХНИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ НА ОСНОВЕ ПРИЛОЖЕНИЯ QUIZLET

Аннотация. *Современные технологии, в частности мобильные устройства, внесли новые подходы в образовательный процесс. Сегодня мобильные приложения широко используются при изучении иностранных языков, и большинство из них направлены на усвоение лексики. В данном исследовании для определения эффективности изучения технических терминов на английском языке было выбрано приложение Quizlet. Приложение позволяет пользователям изучать слова вместе с изображениями, переводом и произношением, а также предлагает различные интерактивные режимы. В ходе исследования были сопоставлены традиционные и цифровые методы запоминания слов. Результаты показали, что обучение с помощью мобильных приложений было более эффективным, и студенты достигли более высоких результатов независимо от уровня знаний.*

Ключевые слова: *электронные приложения, мобильное обучение, технический английский язык, лексическая компетенция, портативные устройства, интерактивное обучение, цифровое обучение, платформа Quizlet, методика обучения иностранному языку, информационно-коммуникационные технологии.*

Mnajov Raxat Kuanishbaevich (1st-year doctoral student at Karakalpak State University)

PEDAGOGICAL ANALYSIS OF THE PROCESS OF MASTERING TECHNICAL LEXICON BASED ON THE QUIZLET APP

Annotation. *Modern technologies, in particular mobile devices, have brought new approaches to the educational process. Today, mobile applications are widely used in the study of foreign languages, and most of them are aimed at mastering vocabulary. In this study, the Quizlet application was selected to determine the effectiveness of learning technical terms in English. The application allows users to learn words in combination with images, translation, and pronunciation, and offers various interactive modes. In the course of the study, traditional and digital methods of memorizing words were compared. The results showed that learning using mobile applications was more effective, and students achieved higher results regardless of their level of knowledge.*

Keywords: *electronic applications, mobile education, technical English, lexical competence, portable devices, interactive learning, digital education, Quizlet platform, foreign language teaching methodology, information and communication technologies.*

Kirish. Zamonaviy texnologiyalar, ayniqsa smartfon va mobil qurilmalar, ta'lim tizimiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. An'anaviy o'qitish usullari asta-sekin yangilanib, o'rnini interaktiv va raqamli yondashuvlar egallamoqda. Shu jarayonda chet tillarni o'rganish uchun mo'ljallangan mobil ilovalar alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Bugungi kunda til o'rganishga yordam beruvchi ko'plab ilovalar mavjud bo'lib, ularning aksariyati leksikani o'zlashtirishga qaratilgan. Shunday platformalardan biri – Quizlet bo'lib, u yangi so'zlarni o'rganishni oson va qiziqarli qiladi. Ushbu ilova orqali talabalar nafaqat so'zlarni yodlaydi, balki o'yin elementlari orqali bilimlarini mustahkamlaydi.

Quizlet – turli tillarda so'z boyligini oshirishga xizmat qiluvchi interaktiv o'quv platformasidir. Undan foydalanishni boshlash juda sodda: foydalanuvchi [https://quizlet.com] saytiga kirishi bilanoq yangi so'zlarni o'rganishga kirishishi mumkin, shuningdek, xizmat bepul taqdim etiladi.

Quizlet platformaning mobil ilovasi ham mavjud bo'lib, bu foydalanuvchilarga undan yanada qulay tarzda foydalanish imkonini beradi. Sayt va mobil ilova o'rtasida ayrim tafovutlar bo'lsa ham, ularning asosiy mazmuni va vazifasi bir xil bo'lib qoladi.

Talabalar nuqtayi nazaridan, Quizlet so'zlarni o'rganish jarayonini qiziqarli qiladi, chunki unda ta'lim o'yin elementlari bilan uyg'unlashtirilgan. Bundan tashqari, platforma bilimni mustahkamlash uchun bir nechta turli o'quv rejimlarini ham taklif etadi.

Quizlet o‘qituvchilarga ham talabalar faoliyatini nazorat qilish imkonini yaratadi, chunki unda reyting tizimi joriy etilgan. O‘qituvchi nuqtayi nazaridan qaralganda, mazkur platforma leksik o‘quv materiallarini tayyorlash uchun puxta ishlab chiqilgan va foydalanish uchun qulay vosita hisoblanadi.

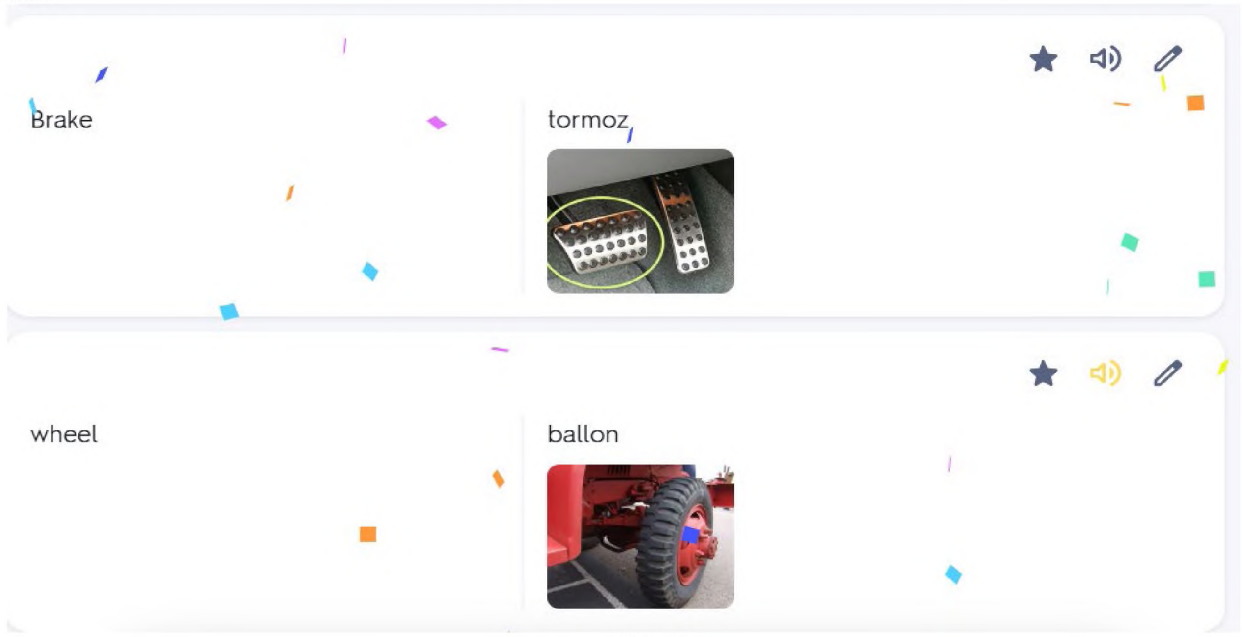
O‘zbekiston Respublikasi ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi tomonidan ishlab chiqilgan Power Point prezentasiyasida ham Quizlet platformasi haqida quyidagicha ma’lumot beradi:

Quizlet – bu 2005 yilda tashkil etilgan bo‘lib, hozirda dunyo bo‘ylab 60 milliondan ortiq foydalanuvchiga ega yetakchi o‘quv platformasi. U o‘quvchilar va o‘qituvchilarga interfaol fleshkartalar, testlar va o‘yinlar yaratish imkoniyatini beradi [1].

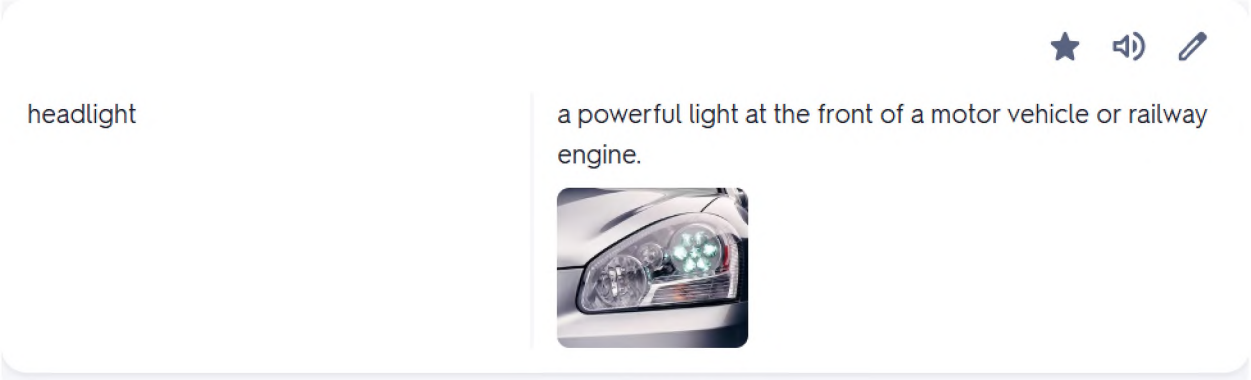
Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Mobil ta’lim va xorijiy til o‘qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalasi ko‘plab tadqiqotchilar tomonidan o‘rganilgan. Xususan, Carol A. Chapelle kompyuter va mobil texnologiyalar asosida til o‘rganish samaradorligini asoslab bergan. Shuningdek, boshqa tadqiqotlarda mobil ilovalar o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirishi va leksik kompetensiyani rivojlantirishga xizmat qilishi ta’kidlangan. Umuman olganda, ilmiy manbalar tahlili Quizlet kabi ilovalar til o‘rganishda samarali vosita ekanligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Biz o‘tkazgan tadqiqotdagi materiallar ingliz va o‘zbek tillari asosida tuzildi hamda quyidagi ko‘rinishdan foydalanildi: ingliz tilidagi so‘z, uning o‘zbekcha tarjimasi, mos rasm va talaffuzi bilan birgalikda taqdim etildi (1-rasm).

Inglizcha–inglizcha shakldagi variantni ham yaratish mumkin. Bunda so‘z ingliz tilida berilib, uning ma’nosi ham ingliz tilida izohlanadi, shuningdek, mos rasm va talaffuz bilan to‘ldiriladi (2-rasmda ko‘rsatilganidek). Biroq mazkur usulning ham ayrim kamchiliklari mavjud bo‘lib, ular keyingi bo‘limda yoritiladi.

1-rasm

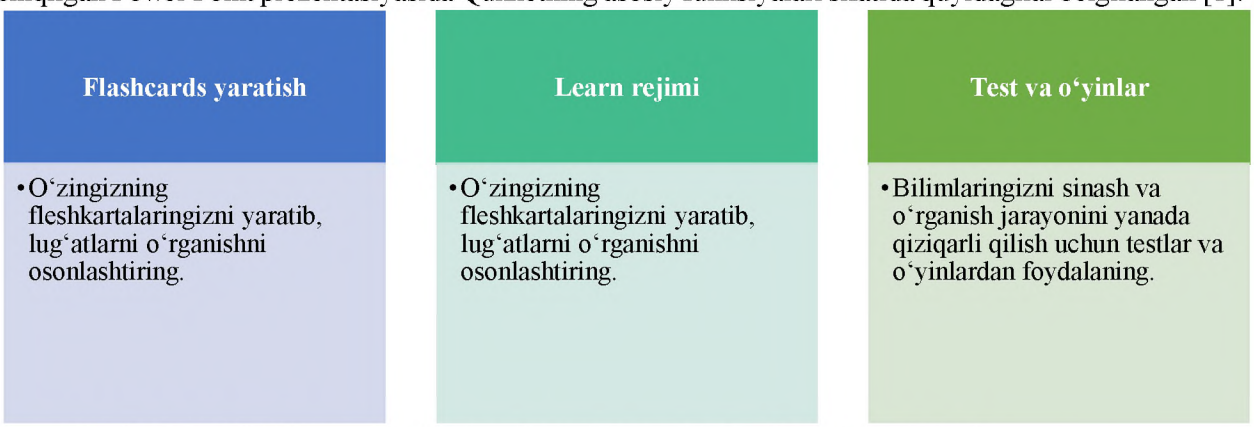

2-rasm

Mazkur xizmatda o‘quv to‘plamini yaratishda eng qulay jihatlardan biri – so‘zga mos tarjimalar va tegishli rasmlarning avtomatik tarzda taklif etilishidir. Odatda tizim bir nechta tarjima variantlarini hamda kamida uchta rasmni mustaqil ravishda taqdim etadi. Bundan tashqari, so‘zlarni Word, Excel, Google Docs kabi dasturlardan import qilish imkoniyati ham mavjud bo‘lib, bu jarayonni yanada osonlashtiradi.

Shuningdek, ushbu platformada diagrammalar ham yaratildi. Buning uchun rasm yuklanib, undagi zarur joylar belgilanadi. Diagrammada avtoehtiyot qismlarini o‘rganishga oid misol keltirilgan. Foydalanuvchi rasm ichidagi ko‘k belgilar ustiga kursorni olib borganda, tegishli so‘zlar ularning tarjimasi yoki izohi bilan birga namoyon bo‘ladi. Biroq mazkur funksiyaning asosiy kamchiligi shundaki, har bir diagrammada atigi 8 ta so‘z bilan cheklanish mavjud. Bepul versiyada bu cheklov saqlanib qoladi, ammo pullik, yangilangan o‘qituvchi versiyasida so‘zlar sonini istalgan miqdorda oshirish imkoniyati beriladi.

O‘zbekiston Respublikasi ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi tomonidan ishlab chiqilgan Power Point prezentasiyasida Quizletning asosiy funksiyalari sifatida quyidagilar belgilangan [1]:

Biz foydalanishimiz mumkin bo‘lgan ilovaning quyidagi rejimlari mavjud edi:

1. **“Flash-kartalar” rejimi** – til o‘rganuvchilarga yaxshi tanish bo‘lgan usullardan biridir. Ekranda yangi so‘z yozilgan karta paydo bo‘ladi, foydalanuvchi uni bosganda karta aylantiriladi va orqa tomonida so‘zning tarjimasi yoki izohi hamda mos rasm aks etadi.

2. **“Yodlash (Learn)” rejimi –** aqlli va moslashuvchan tizim bo‘lib, foydalanuvchining darajasiga mos ravishda ishlaydi. Ushbu rejim yangi so‘zlarni o‘zlashtirish uchun turli topshiriqlarni taqdim etadi. O‘quvchi vazifalarni muvaffaqiyatli bajargan sari savollar bosqichma-bosqich murakkablashadi: dastlab sodda savollardan boshlanib, keyinchalik yozma topshiriqlargacha yetib boradi. Mazkur rejimda bajariladigan vazifalar quyidagilardan iborat:

a) foydalanuvchiga ingliz tilidagi so‘z rasm bilan birga taqdim etiladi hamda to‘rtta tarjima varianti beriladi; ulardan to‘g‘risini tanlash talab qilinadi (test usuli);

b) inglizcha so‘z rasm bilan ko‘rsatiladi va foydalanuvchi uning tarjimasini mustaqil ravishda yozishi lozim;

c) faqat so‘zning o‘zi beriladi, rasm taqdim etilmaydi va to‘g‘ri tarjimani yozish talab etiladi;

d) topshiriqlar shu tartibda takrorlanadi, biroq bu safar o‘zbek tilidagi so‘zlar beriladi. Natijada asosiy vazifa ularning ingliz tilidagi to‘g‘ri tarjimasini yozishdan iborat bo‘ladi.

3. **“Yozish” rejimi** – mazkur rejimda so‘zlarni o‘zbek tilidan ingliz tiliga va aksincha tarjima qilish mashqlari bajariladi. Foydalanuvchiga so‘z rasm va uning tarjimasi bilan birgalikda taqdim etiladi.

4. **“Talaffuz (Speak)” rejimi** – asosan ingliz tilidagi nutqni tushunishni rivojlantirishga qaratilgan. So‘z audio shaklda eshittiriladi va foydalanuvchi uning tarjimasini yozishi lozim. Shuningdek, topshiriq ostida vizual (grafik) ko‘mak ham taqdim etiladi.

5. **“Moslashtirish” rejimi** – bu bo‘limda o‘quvchilar so‘zlarni ularning tarjimalari bilan moslashtiradi, ya’ni elementlarni kursor yordamida bir-biriga bog‘laydi. Jarayon barcha juftliklar to‘g‘ri aniqlanguncha davom etadi. Mazkur rejim vaqt bilan cheklangan bo‘lib, har safar tez va to‘g‘ri bajarilganda yangi rekord qayd etiladi. Yakunda esa boshqa foydalanuvchilarning eng yaxshi natijalari ham ko‘rsatiladi, bu esa raqobat muhitini shakllantiradi.

6. **“Test” rejimi** – ushbu rejim yuqorida bayon etilgan usullarning elementlarini birlashtiradi. Unda yozma topshiriqlar, moslashtirish mashqlari, ko‘p variantli savollar hamda “to‘g‘ri/noto‘g‘ri” (True/False) turidagi topshiriqlar mavjud.

7. **“Gravitatsiya” rejimi** – qiziqarli o‘yin shaklida tashkil etilgan bo‘lib, bunda so‘zlar tarjima qilish uchun asteroidlar ko‘rinishida pastga harakatlanadi. Ular oldindan belgilangan vaqt davomida hamda tanlangan darajaga mos ravishda tezlik bilan tushadi.

Quizlet ilovasining samaradorligini baholash maqsadida Qoraqalpoq davlat universitetining turli guruhlarida tahsil olayotgan talabalar ishtirokida tajriba-sinov o‘tkazildi. Turli daraja va yo‘nalish vakillari qatnashgan mazkur tadqiqotda barcha ishtirokchilar uchun yagona tartib joriy etildi.

Birinchi mashg‘ulot boshida talabalarga 15 ta so‘zdan iborat ro‘yxat taqdim etildi. Ushbu ro‘yxat 5 ta ot, 5 ta fe’l hamda 5 ta sifatdan tuzilgan edi. Quyida shunga o‘xshash namunaviy so‘zlar keltiriladi:

Inglizcha rasmi	talaffuzi	tarjimasi
engine	[ˈendʒin]	motor
compressor	[kəmˈpresə]	kompressor
ignition	[ɪgˈnɪʃ(ə)n]	yonish
calculator	[ˈkalkjʊleɪtə]	kalkulyator
wheel	[ˈwi:l]	shina, ballon
solidify	[səˈlɪdɪfʌɪ]	qattiq holatga kelmoq
reciprocate	[rɪˈsɪprəkeɪt]	qilmishiga yarasha javob bermoq
melt	[melt]	erimoq
transfer	[trænsˈfɜ:(r)]	o’tkazmoq. Masalan: pul o’tkazmoq
reverse	[rɪˈvə:s]	qarama-qarshi tomonga o’zgartirmoq, oldingi holatga qaytarmoq
rotary	[ˈrəʊt(ə)ri]	aylanma
conical	[ˈkɒnɪk(ə)l]	konussimon shakl
audible	[ˈɔ:dɪb(ə)l]	eshitiladigan
rapid	[ˈræpɪd]	tez
linear	[ˈlɪniər]	chiziqcha shaklidagi

Mazkur so‘zlarning aksariyati texnik sohaga oid terminlardan iborat. Ular Devid Bonamining “Texnik ingliz tili. 2-daraja” darsligidan tanlab olingan. So‘zlar ro‘yxati qog‘oz shaklida talabalarga taqdim etildi. Talabalar faqat so‘zlarning o‘zbekcha tarjimasi hamda transkripsiyasi bilan tanishdilar va ularni yodlash uchun 15 daqiqa vaqt berildi. So‘zlar o‘zlashtirilgach, dars davomida ular qayta qo‘llanilmadi, biroq mashg‘ulot oxirida o‘qituvchi tomonidan tuzilgan test topshiriqlarini bajarish talab etildi. Bu oddiy lug‘at testi bo‘lib, unda talabalar so‘zlarni o‘zbek tilidan ingliz tiliga hamda ingliz tilidan o‘zbek tiliga tarjima qilishlari kerak edi. Testni bajarish uchun 10 daqiqa vaqt ajratildi.

Ikkinchi dars boshida esa talabalarga Quizlet ilovasida o‘qituvchilar tomonidan yaratilgan maxsus so‘zlar to‘plamiga havola yuborildi. Ushbu to‘plam muayyan texnik sohaga oid 15 ta atamani o‘z ichiga olgan bo‘lib, ular ham xuddi shu tartibda 5 ta ot, 5 ta sifat va 5 ta fe’ldan iborat edi. Talabalarga so‘zlarni o‘rganish uchun 15 daqiqa vaqt ajratiladi. Quizlet ilovasi o‘qituvchilarga so‘zlarni ularning tarjimasi, mos rasm va to‘g‘ri talaffuzi bilan birga kiritish imkonini beradi. 15 daqiqalik o‘rganish jarayonidan so‘ng, o‘qituvchi dars davomida ushbu terminlardan foydalanmagan holda boshqa turdagi mashg‘ulotlarni tashkil etadi. Ikkinchi dars oxirida esa talabalar birinchi testga o‘xshash topshiriqlarni bajarishlari kerak bo‘ladi, ya’ni savollar turi bir xil bo‘ladi. Javoblarni yozish uchun ularga 10 daqiqa vaqt beriladi. Muhim jihat shundaki, dars davomida aynan shu so‘zlardan foydalanilmaydi. Bu shart talabalar so‘zlarni mustaqil ravishda, ya’ni darsdan tashqarida o‘rganayotgandek holatni yaratish uchun qo‘llaniladi.

Tahlil va natijalar. Turli daraja va yo‘nalishdagi jami 127 nafar talaba ishtirokida o‘tkazilgan tajriba kutilmagan natijalarni ko‘rsatdi. Texnik yo‘nalishdagi A2–B1 darajali talabalar uchun yuqori natijalar (85–100%) tabiiy hol bo‘lib, guruhning 89% qismi shu oraliqda natija qayd etdi. Jumladan, 9 nafar a’lochi talabadan aksariyati testni deyarli xatosiz bajargan, faqat ikki nafari taxminan 90% darajada o‘zlashtirish ko‘rsatgan. Biroq eng diqqatga sazovor jihat shundaki, tayyorgarlik darajasi past bo‘lgan 1-kurs talabalari ham shunga yaqin natijalarni ko‘rsatgan. Ular ilgari bunday murakkab texnik ingliz tilini o‘rganmagan bo‘lishiga qaramay, kuchsiz guruhdagi talabalarining 79% qismi o‘rtacha 84% darajada bilimni o‘zlashtira olgan. Bu esa shuni anglatadiki, talabalar ilgari texnik terminologiya bilan umuman tanish bo‘lmasalar ham, murakkab leksikani muvaffaqiyatli egallashlari mumkin.

Shuni alohida ta’kidlash joizki, berilgan so‘zlar imlo, ma’no va talaffuz jihatidan ancha murakkab hisoblanadi. Shunga qaramay, turli darajadagi talabalar natijalari deyarli bir xil bo‘lishi, texnik terminlarni o‘zlashtirish boshlang‘ich darajaga bog‘liq emasligini ko‘rsatadi. Bu natijalar, ayniqsa, muhim, chunki

o‘rta va undan yuqori darajadagi leksikani egallash amaliyotda oson emas. Shu bilan birga, bunday bilimlar tilni erkin tushunish va undan foydalanish imkonini kengaytiradi hamda kelajakda yaxshi ish topishda muhim ahamiyat kasb etadi.

So‘z yodlash bo‘yicha turli usullar – mnemonika, assotsiatsiyalar, tematik guruhlash kabi metodlar mavjud bo‘lsa-da, ular ushbu tajribada mobil ilova orqali erishilgan natijalarga tenglasha olmadi. Hatto eng past darajadagi (A1–A2) texnik yo‘nalish talabalari ham murakkab terminlarning ma’lum qismini o‘zlashtira oldi: ayrimlari 50% gacha, boshqalari esa 35–40% atrofida natija ko‘rsatdi.

Texnik yo‘nalishdagi talabalar natijalarining yuqoriligi tadqiqotni kengaytirishga turtki berdi. Shu sababli gumanitar yo‘nalishdagi talabalar – iqtisodchilar va reklama yo‘nalishi vakillari ham tajribaga jalb qilindi (mos ravishda 15 va 21 nafar). Ularning til darajasi o‘rtacha A2 va A1 edi. Ular ham xuddi shu tartibda – qog‘oz orqali va mobil ilova yordamida – testdan o‘tkazildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, iqtisodchilar guruhi o‘rtacha 68% o‘zlashtirishga erishgan bo‘lsa, reklama yo‘nalishidagi talabalar bu ko‘rsatkichni 74% gacha yetkazgan.

Xulosa va takliflar. 2000-yillar avlodi uchun portativ elektron qurilmalar yordamida o‘qish tabiiy va eng samarali usullardan biri hisoblanadi. 18–20 yoshdagi yoshlar aksariyati bunday texnologiyalar bilan bolaligidan tanish bo‘lgan. Shu sababli ta’lim jarayonini raqamlashtirish, ya’ni an’anaviy usullarni qisman elektron vositalarga o‘tkazish to‘liq o‘zini oqlaydi. Kelgusida bu jarayonni yanada rivojlantirish zarur, chunki hozirgi kunda hatto juda kichik yoshdagi bolalar ham texnologiyalardan faol foydalanmoqda.

Quizlet ilovasi yordamida texnik ingliz tilini o‘rganish jarayonida talabalar deyarli hech qanday jiddiy qiyinchilikka duch kelmadi. Aksincha, tajriba natijalari kutilganidan ham yuqori bo‘ldi. Bu yuqori ko‘rsatkichlar turli yo‘nalishdagi – ham texnik, ham gumanitar – talabalar orasida, shuningdek, yuqori va boshlang‘ich darajadagi o‘quvchilarda ham kuzatildi. Ushbu yondashuv o‘qitishdagi sustlikni kamaytirib, bilimlarni samarali o‘zlashtirishga xizmat qilgani aniqlandi. Natijada barcha qo‘yilgan o‘quv maqsadlariga erishildi.

Yuqori natijalar yana shunisi bilan izohlanadiki, har bir termin bir nechta shaklda – talaffuzi, yozilishi, vizual tasviri va tarjimasi bilan birgalikda berilgan. Bu esa ma’lumotni yaxshiroq eslab qolishga yordam bergan. Bundan tashqari, yuqori o‘zlashtirish darajasi psixologik omillar bilan ham bog‘liq bo‘lishi mumkin. Odatda gadjetlar ko‘proq ko‘ngilochar vosita sifatida qabul qilinadi, ko‘pincha, ulardan foydalanish cheklangan bo‘ladi. Ammo bu holatda hech qanday cheklov bo‘lmagani sababli talabalar undan erkin foydalanib, maksimal samaraga erishgan bo‘lishi mumkin. Mazkur jihat esa alohida chuqur tadqiqotni talab etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

(1). https://raqamlitalim.trm.uz/uploads/competation_file/1754992564.pdf

(2). Абдыкаримова А.Т., Криванкова Л.С., Жексембаева Р.Ж. Мобильные устройства и приложения в образовании: необходимость или дань времени [Электронный ресурс]. Международный журнал гуманитарных и естественных наук. 2018. Режим доступа: https://cyberleninka.ru/article/n/mobilnye-ustroystva-i-prilozheniya-v-obrazovanii-neobhodimost-ili-dan-vremeni (дата обращения: 06.04.2026).

(3). Жигадло В.Э., Одинокая М.А. Применение интеллектуальных технологий обучения иностранному языку в открытой информационной образовательной среде. “Язык и культура”, 2017, № 2, с. 47–60.

(4). Курбакова М.А. Mastering Upper-Intermediate Vocabulary. М., Издательство Московского Политеха, 2017.

(5). Лузгина В.Б., Стаховская Ж.А. Опыт использования мобильных технологий в образовательной среде вуза [Электронный ресурс]. Образовательные технологии и общество. 2016. Режим доступа: https://cyberleninka.ru/article/n/opyt-ispolzovaniya-mobilnyh-tehnologiy-v-obrazovatelnoy-srede-vuza (дата обращения: 06.04.2026).

(6). Одинокая М.А. Роль образовательных мобильных приложений в изучении английского языка // Интерактивная наука. 2017, № 3, с. 67–80.

(7). Файн М.Б. Мобильное обучение в образовательном процессе: зарубежный опыт [Электронный ресурс]. Современные научные исследования и инновации. 2015, № 1, ч. 3, Режим доступа:http:// web.snauka.ru/issues/2015/01/43006 (дата обращения: 06.04.2026).

(8). Avdeev A.A. The use of mobile interaction technologies for teaching and learning English in a non-language university. 2018.

(9). Carol A. Chapelle. The Oxford Handbook of Applied Linguistics (2nd ed.). Computer-Assisted Language Learning / Edited by Robert B. Kaplan. Oxford University Press, 2017.